

יאוש בסניגוריה

לפני שבועיים היה עדיין מרק אוקונור, סניגורו הראשי של ג'ון דמיאניוק, אופטימי מאוד. לשאלתי, מה לדעתו יהיו תוצאות המישפט. ענה בחיוב: "למדתי בארץ הנהדרת שלכם, שכאן, במיוחד בירושלים הנצחית, הכל יכול לקרות". השבוע, לאחר שבית-הדין המישפט החליט לעשות שימוש בסעיף 15 לחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, ולקבל את עדויות הזיהוי של עדים שנפטרו, השתנה מצב-הרוח של הסניגורים מהקצה לקצה.

בהפסקה ישב אוקונור על כיסאו, כשהבעה של חוסר-אונים שמוכה על מצו. הוא הצליח להעלות חיוך קל על מצו כאשר פניתי אליו. אבל לא היה זה אף צלילו של חיוכו הקודם, חיוך של כוכב-טלוויזיה. היום עוד לא השתלבותי באווירה "אמר. הוא הסביר כי עבור המישפט כרוך לא רק בעניינים מישפטיים, אלא גם בהרבה בעיות ריגשיות. והיום אני עדיין לא קולט את האווירה ואת הדקויות באולם בית-הדין המישפט". אמר. הסניגורים, שהירבו לפני שבועיים לשבח את השופטים ואת התובע מיכאל שקד, לא חזרו השבוע על מחמאות אלה. הם נראו עצובים וכועסים. היתה הרגשה כי הם חשים שקופחו. אני חושב שאצא לאוויר החופשי וארוץ קצת, וזה יעזור לי". אמר אוקונור והלך עם בני-מישפטו.

כמה עולה

מישפט דמיאניוק

בסוף חודש מרס תגיע עלותו של מישפט איוואן דמיאניוק לחצי מיליון דולר. אחר-כך יעלה המישפט עוד 150 אלף שקל לכל חודש נוסף. מרבית הכסף שהוצא עד כה הושקע בהכנת האולם בבניין-האומה. בהתקנת ציוד לרדיו ולטלוויזיה, וכן למערכת-מיקרופונים משוכללת למתורגמים הרבים.

החלק היחיד של המישפט שאינו משולם עלידי מדינת-ישראל הוא שכר הסניגורים. במישפטו של אדולף אייכמן קיבל הסניגור הגרמני הד"ר סרוואציוס, את שכרו מאוצר-המדינה. אבל גם כן, המיסמכים שצולמו ותורגמו עבור הסניגוריה עלו עד כה סכום של 20 אלף דולר. מלבד ההשקעה הראשונית בציוד ובשיפוץ האולמות, ממשלת המדינה נה דמי-שכירות חודשיות עבור משרדים לתביעה ולסניגוריה בבנייני האומה ואת שכרם של כל השוטרים והשומרים המועסקים בשמירה. נוסף על ההוצאות הקבועות הללו, יצטרפו סכומי-עתק, בלתי-ידועים עדיין, לחיקוי-הדין בארצות זרות. השבוע אישר בית-הדין המישפט את בקשת התביעה לערוך חקירות בגרמניה ובבלגיה. לשם-כך יסעו התובעים והסניגורים לארצות אלה, ויחקרו שם את העדים לפני שופ"טים מקומיים. גם הסניגוריה ביקשה אישור לחיקוי-דין עבורה באוסטריה, בספרד ובפולין.

חיים כהן: אין הם

זקוקים לעזרה!

לקראת חקירתה של מרים רדיווקר, והעלאת השאלה של קבילות זיהויו של דמיאניוק על-ידי ניצולי טרבלינקה, הסתייע עורך-הדין יורם שפסל במישפטן ישראלים בעל-שם.

בשלב זה קיבלה ההגנה רק ייעוץ מישפטי, ללא התייבות של המישפטן באופן גלוי לצד סניגוריו של דמיאניוק. אבל הסניגורים מקווים כי בשלב מאוחר יותר תסכים אישיות זו לשבת לצידם בבית-הדין המישפט, כדי להגביר גם את כוחה המוסרי של ההגנה. השמועות רמזו כי האישינות המישפטית רמת-הדרג, שאיתה התייעצו סניגוריו של דמיאניוק, היא השופט העליון בדימוס, חיים כהן. העולם הזה מנה לשופט. העולם הזה: מאחר שאתה היית האיש שיצא בהכרזה שהוא מוכן לשמש כסניגורו של דמיאניוק, האם יש עדיין אפשרות כזאת?

חיים כהן: מאז שנמצאו לו סניגורים טובים, והם מופיעים עבורו, אין אפשרות כזאת. חוץ מזה אינני משמש כעורך-דין, ואינני מופיע במישפט. העולם הזה: אבל אולי אדוני עוזר להגנה בייעוץ?

חגו של

פטריק הקדוש

הסניגור גבה-הקומה, ג'ון גיל, לבש בשבוע שעבר מיקטורן בצבע ירוק-מזעזע, מי שחשב שזה בגלל טעמו האמריקאי המזרחי. טעה. ביום שלישי, היום שבו התחדש מישפטו של איוואן דמיאניוק אחרי פורים, חל חגו של פטריק הקדוש. בטרונה של אירלנד, ביום זה נוהגים האירים בכל העולם לחגוג וללבוש בגדים בצבע ירוק.

מלבד הז'אקט הצעקני, ענב עורך-הדין גיל עניבה כחולה כהה, ועליה עלי-תילתן ירוקים. גם הם סימלה של אירלנד. חברו, מרק אוקונור, שגם הוא ממוצא אירי, לבש אומנם את המיקטורן הכחול ותשמרני הרגיל שלו, אבל גם הוא ענב את העניבה בעלת עלי-התילתן הירוקים.

מי שבלטה במיוחד היתה מישפחתו של אוקונור. אשתו ושלושת ילדיו נראו כמו סימפוניה בירוק. האשה הבלונדינית לבשה חליפה לבנה, ומתחתיה חולצה ירוקה, וכל אחד מהילדים לבש איזשהו בגד ירוק. הבת הקטנה אף ענדה לאוזניה עגילים ירוקים. בצורת דמויות מצוירות מתוכנית טלוויזיה פופולרית באמריקה.

מישפחתו של אוקונור היגרה לאמריקה כבר לפני כמה דורות. אבל בניה עדיין נאים במוצאם וחוגגים את חגו של פטריק הקדוש. זה חג האביב, כמו פורים שלכם, אמר אוקונור, וירוק הוא צבע הצמיחה המתחדשת.

אוקונור עם אשתו ג'וזי וילדיו בראנדון, קורי וקארי (לידו: בנו של דמיאניוק) כולם טבעו בירוק

נאשם דמיאניוק על ספסל-הנאשמים האומנם נשרפו תיארהגאים?

רמו ראשון לבעיה זו של ניצולי-השואה אמר כבר ההיסטוריון יצחק ארד, כאשר אמר כי עדויות של ניצור לים טרבלינקה, בדבר שריפת תאי הגאזים והריגתו של איוואן האיום בשעת המרד, היו רק מישאלות-לב שדמיינו לעצמם הניצולים, וכי בעצם שני דברים אלה לא קרו במציאות. יתכן מאוד כי בהגיע תור ערי-ההגנה, יביאו הסניגורים פסיכולוג מומחה שיעיד על עניין זה לפני בית-הדין המישפט, כדי להקטין עוד יותר את מהימנותם של עדיהיהיה.

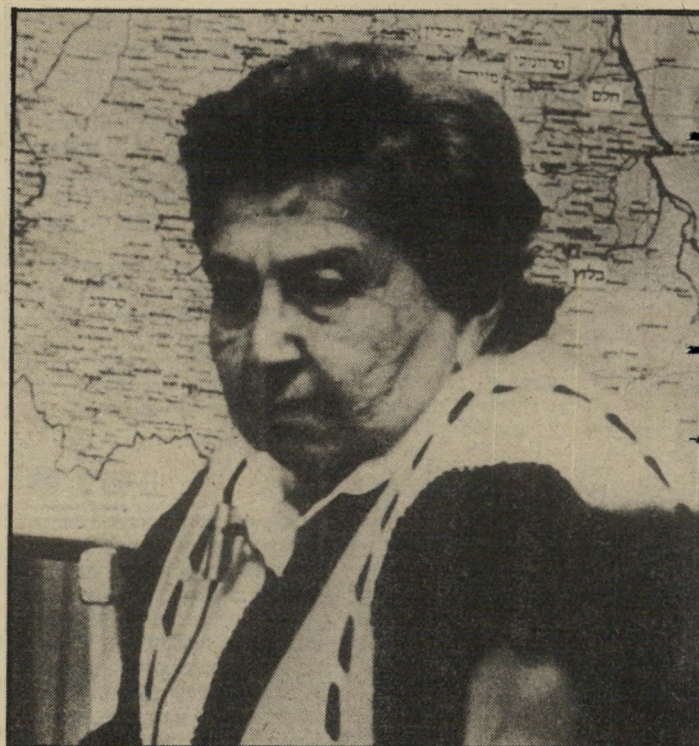
עולים כעדי-ההגנה

ה דבר השני שתוקפים הסניגורים הוא מיסמך-טרונניקי.

התאריכים הרשומים במימך אינם תואמים את עדויות עדי-הראיה בדבר המועדים שבהם שהה איוואן בטרבלינקה, אבל עצם מציאותו של מיסמך, המשיך את איוואן דמיאניוק לאיסאס, מחזיק מאוד לנאשם.

כדי לתקוף את מיסמך-טרונניקי הביאה כבר ההגנה מומחה בינלאומי שלקח רגימות מהנייר, התחומות והדיו של המימך (העולם הזה 18.3.87). לטענת ההגנה זהו יוון, שנעשה בידי שרותי-הביטחון הסובייטיים, הרורפים את דמיאניוק בגלל שרותו בצבא הרוסי של הגנרל הפירנאצי ולאסוב במלחמת העולם השנייה.

אולם נראה כי הסניגורים לא יספיקו רק בהבאת עד מומחה לנייר ולדיו. הם ינסו גם להעלות על רוכך העדים כמה מעולי-רוסיה בישראל, שיספרו לבית-הדין המישפט, ממקור ראשון, על מישפטים בבית-המועצות, שבהם השתמשו במימכים שזוייפו על-ידי שרותי-הביטחון הסובייטיים.

עדה מריה רדיווקר מה זוכרים הזוכרים?

כברים כאשר לעברם ולעובריה שהם נותרו בחיים ורבים אחרים נרצחו. "סניגורם השואה" הזה גורם, לדעת הסניגוריה, לכך שהניצולים ינסו להעיביר את האשמה הזאת על אחרים, וכי בתוס-לב ובאמונה שלמה הם עלולים לזהות כשעות אנשים חסי-מפשע, כדי להשתחרר מריגשיהאשמה.

המישפט שלא להתיר את הכנסת עדויותיהם של עדייהיה שניפטרו בני-תים. עדויות אלה אינן קבילות בבית-מישפט רגיל, מכיוון שאין כל דרך לחקור את העדים חקירה נגדית בבית-הדין המישפט, וגם השופטים אינם יכולים להתרשם מהם אישית. אולם בחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם יש סעיף מיוחד, סעיף 15, המתיר להרוג מכללי-הדין הרגילים, אם המתר נדרש "לשם עשיית הצדק".

התובע, שקד, ביקש מבית-הדין פט, בתחילת עדותה של מריה רדיווקר, לעשות שימוש בסעיף 15, כדי להביא את עדויותיהם של ניצולי-טרבלינקה שנחקרו על-ידיה בזמנה, ואשר הפטרו בינתיים. אחרי שבית-הדין המישפט שמע את שני הצדדים, התיר להביא את העדויות הללו, על פי סעיף 15. אומנם קבילותן של עדויות אלה עדיין אינה אומרת מאומה על מישקלן וערכן כראיה, אבל הן מעוררות קושי גדול עבור ההגנה, הנלחמת בעדויות מתות.

כאשר חקר הסניגור אוקונור את